

50 évvel ezelőtt nyerte meg az olimpiát a birkózás fűlője, Varga János

Sajtóreferens, 2018. július 01. vasárnap - 09:53:01

Dolgozott téglaárban, majd híradós távirászként, aztán végül a birkózást választotta hivatásának. Mint később kiderült, élete egyik legjobb döntése volt. **Varga János** ugyanis éppen ötven évvel ezelőtt, 1968-ban, a Mexikóvárosban rendezett ötkarikás játékokon súlykategóriájában legyőzte a világ legjobbait.

Az olimpiai aranyérmessel, többszörös világbajnok-, Európa- és magyar bajnokkal az élsportolók vért ítékes mindennapjaikról és első ántságáról, a bírói észrehajlásról, a rögzített ötöttségről és a közlegbudapesti világbajnokságról beszélgettünk.

Nem a világközépén, hanem egy kicsi klubban, az abonyi térségi sportegyesületében indult a pályafutása.

Skultéty Sándor volt a testnevelő tanár az iskolában. Egyszer meghívta a ceglédi sportklub legjobb birkózóit Abonyba, hogy tartsanak egy bemutatót. Ez 1953-ban történt, ezután indult be a birkózás a mi közegünkben. Skultéty tanár úr hívott, le is mentem edzésre, de kiporoltak velem a szőnyeget a tapasztaltabb srácok, úgyhogy ettől fogva nagyívben kerültem a birkózószakosztályt. De Skultéty tanár urat nem tudtam kikerülni, vele mindennap találkoztam az iskolában. Megkérdezte, mi ért nem jár edzésre. Mire azt mondtam, hogy találjanak valamilyen más módot a szőnyegporolásra, ne engem használnak erre. Nevetett, hogy buta vagyok. Ha megtanulom a fogásokat, akkor majd nem velem porolják ki a szőnyeget, tette hozzá.

Mit szőltek a szüleik, hogy birkózót akarnak faragni a fiukból?

Mondtam édesapámnak, hogy a sportklub írásos bejegyzést kér a gyerekek szüleitől, így tehát tőle is, hogy birkózhassak. Apám fogott egy tollat meg egy szelét papírt, amire azt írta: Engedélyezem, hogy a fiam bajnokjelölt legyen. Amikor megmutattam Skultéty Sándornak, az edzőmnek és tanáromnak a cetlit, fölnevetett. Ekkor már egyébként szorgalmasan jártam az edzésekre, és keményen gyakoroltam. Ettől azonban még nem mentek olyan könnyen a dolgok. Jöttek az első versenyek, az egyikén harmadik lettem, de csak hárman indultunk. Az egyik ellenfelem tussal, a másik pontozással győzte le. Megértettem, hogy még jobban oda kell figyelnem, még inkább be kell gyakorolnom a fogásokat, különben örök vesztes leszek. Jöttek az eredmények, kezdtem öröszteni mindenkinek a szőnyegporolásért. Mondta is Sanyi bácsi, hogy lám, az apád mégiscsak tudta, mit kell írnia arra a papírra.

Fotó: jochapress.hu

Ekkoriban már dolgozott, vagy még iskolába járt?

Dolgoztam a t églagy árban. Hetvenk ét t égla volt a kocsin, mindegyik öt kilót nyomott. Volt, hogy leesett a kocsi a s ínról, akkor azt vissza kellett tennem a t ársaimmal, senki nem jött segíteni nekünk. Nyolc órában dolgoztam. Amikor d élutános voltam, egy órától este kilencig tartott a munkaidőm, akkor mentem le az edzésre, ott futottam öt-tíz kilométert, birkóztam kettő óráig, Sanyi bácsi mindig visszatartott nekem egy-két partnert, mert akkor már mindenki hazament volna.

Mai szemmel nézve, ez elég brutális dolog volt &

Nem is ez volt a gond, hanem az, hogy untam a t églát & Elmentem mezőgazdasági épszerrel. Na, ott a m helyben a kórhelyezték egy traktorra, szántanom kellett. Olyankor a messzi határban a bicikliztem az edzésre, lefutottam megint azt az öt-tíz kilométert, birkóztam néhány órát, majd újra fel a kerékpárra, ki a határba, folytattam a szántást.

Az edzés meg sem kótyanhatott már &

Játéknak tekintettem csupán. Később mentek a dolgok, amikor ezt követően villanyszerelő-tanonc lettem. De mozgalmas maradt az életem így is.

Fotó: Somfai Sándor/demokrata.hu

Hogy került a fővárosba, a Honvédhoz?

Skultéty Sándornak **Károly Áti Károly** volt az edzője korábban, nála tanult a Testnevelési Főiskolán. Pár évvel később már a Honvéd birkózó szakosztályát vezette, Sanyi bácsi ajánlott neki. Eljött az idő, beírtak katonának, és akkor került a Honvédhoz, 1959-ben.

Át is igazoltak, de semmi sem ment olyan egyszerűen. Híradós lettem, távirás. Azt mondta a századparancsnokom, ha elérem a percnél tízötven leütéssel a lövetést, akkor kimehetek edzeni. Ezt aztán hatvanra, majd hetvenre emelték, és így tovább, már százal tartottam, de mégsem akartak kiengedni. Táborszaki szinten a kórhely jelentést, hogy mi történt ott, Varga János mi ért nem jár a Honvéd birkózó edzéseire. Na, onnantól mehettem. A laktanyában a pincében volt a kazán, jöttek be öltöztem, oda ültem mellé, ott fogyasztottam, hogy a közeli versenyeken úljában legyek.

Szabadfogásban és a ötöttfogásban is versenyzett, egyidejűleg. Ez két külön világbajnokság. A párhuzamosan nyilván a öbblőmunkát követelt. Ma már nincs olyan versenyző, aki ezt vállalná?

Van egy ezüst- és egy bronzérem is szabadfogásban. Én nem láttam olyan nagy különbséget, birkózás mind a két. Csak a neki állásban van differencia, a kétöttfogást egyenes derékkal csináljuk, a szabadfogásban pedig lehajolunk, megörnyedünk, úgy küzdünk. Persze mindkét esetben vannak egyedi, csak ott alkalmazható fogások. Végül feladtam a kétöltéletet. Szabadfogásban szerettem legörnyedve akciót indítani az ellenfél lába alá, ezt viszont nem bírták a vállaim, ezért maradtam a kétöttfogásnál.

Miért kapta a Ramszesz becenevet?

Amikor a válogatott keretbe kerültem, és mentem az edzőtáborba, **Polyák Imre** meglátott a portán, rámpillantott, és azt mondta, Nézzétek, megjött a Ramszesz! Mindenki kapott tőle valamilyen becenevet, ő volt a válogatott keresztapja. A százharminc kilós **Kozma István** is ő nevezte el Picinek.

Beszéltünk a téglaáskocsiról, a traktorozásról, de még ezeknél is keményebb dolgok következtek. Például a helsinki világbajnokság, ahol tőrtőrt a bordával küzdött az

arany érem ért. Hogy lehet ilyen f ájdalmak k öz ött birk ózni?

Úgy, hogy n ézed k özben a sz ínes csillagokat. Mert m ást nem l átsz, az biztos. Kiestem szabadfog ásbán, elken Qdtem. Poly ák Imre vigasztalt, ne t ör Qdj vele, majd elindulsz k öt öttfog ásbán is. Rendben van, gondoltam. K üzd öttem, megv ívtam a meccseimet, a d önt Qben a szovjet Kazakovval ker ülttem össze. T öbbsz ör ös vil ágbajnok volt, olimpi át is nyert. Kezdt ük a meccset, egy gy öny ör q fog ással levitt a sz Qnyegre, majd j ött egy átp örget és, m ár k ét ponttal vezetett. Igen ám, csakhog y ebben a p örget ésben k ét bord ám elt ör ött. Hallottam, amint megroppantak, és éreztem is a f ájdalmat. Sz óltam **Szilv ásy Mikl ós**nak, az edz Qmnek, hogy nagy baj van. Vil ágbajnok akarsz lenni? Mert akkor ott v ár a pali a sz Qnyegen. Vagy mehetsz a panaszírod ára mondta. H ét-h áromra vezetett a szovjet gyerek, neki álltam, sz étcinc áltam. Mikor v ége lett a meccsnek, nyakamba borult, azt mondta, hogy ti Varga, maximalna kondicija .

Fot ó: Poly ák Attila

L étezik m ég ez a fajta k üzd Qszellem?

Mindig van olyan, akin él ez összej ön. Aki igaz án elsz ánt, ann ál. Hogy eredm ényes legy él, ahhoz az kell, hogy ne érezz f ájdalmat, ne f áradj soha, és legy él észn él. Tudd, mikor mit csin álsz.

R á lehet nevelni erre egy fiatalt?

Csak okosan, finom nevel ési m ódszerekkel. Volt junior, majd pedig k ét feln Qtt Eur ópa-bajnokom is, Qk elhitt ék, hogy dolgozni kell. Én p éld ául sohasem hagytam egyetlen üres percet sem az edz ésmunk ában, fontos ilyenkor a folyamatoss ág, és az is, hogy a gyakorlatok legyenek v áltozatosak és kieg ész íts ék egym ást.

Igen, de ehhez rendk ív üli megsz állotts ág kell &

Az a kulcsa mindennek, hogy le tudd gy Qzni magadat, a k ényelmess égedet, az ellen áll ásodat és így tov ább. Ha birk óz ó vagy, ne panaszkodj, itt a f ájdalom term észetes dolog.

Mostan ában el ég sok probl éma van a b ír ókkal. Az ön idej ében is így volt?

Ajjaj! M ünchenben, az 1972-es olimpi án a d önt Qben vezettem vagy öt-hat ponttal. Volt m ég h átra t íz m ásodperc. Mire a zs gri rom án eln öke kital álta, hogy le kell engem l éptetni. Elv égre N émetorsz ágban vagyunk, hadd nyerjen a n émet ellenfelem. Le is l éptettek. Negyedik lettem. Az, hogy vezettem, nem sz ám ított, megtett ék.

Csakhog y k és Qbb ön is b ír áskodott &

Azon voltam, és ebben M ünchen is fontos szerepet j átszott, hogy hagyjuk birk ózni a versenyz Qket, ne a b ír ó d öntse el a meccseket, ne az Q kez ében legyen a m érk Qz és.

Bonyolultabb volt kijutni a 60-as, 70-es években egy-egy nemzetk özi versenyre, mint manaps ág?

Minden kornak megvan a maga neh ézs ége. Kor ábban nem volt kvalifik áci ós rendszer, az edz Q v álasztotta meg, hogy ki megy versenyre. B ár a politika gyakran k özbesz ólt: a feles égem p éld ául az ért nem lehetett ott diszkoszvet Qk ént a moszkvai olimpi án, mert helyette egy fut ót k üldtek ki, aki a sportban kev ésb é volt sikeres, jelenteni azonban kiv ál óan tudott.

Akt ív sportol ók ént gyakran j árt Nyugaton. Nem k ís értette a kint marad ás gondolata?

Voltam h árom h ónapig Amerik ában. Azt án haza kellett j önn öm, nem akartam, hogy itthon azt higgy ék, disszid álni akarok. Eszembe sem jutott, hogy maradjak, pedig sok áig f qztek. De én

magyarnak sz ülettem, ez a haz ám, itt voltam v álogatott, nem volt k érd és sz ámomra, hogy hazaj öv ök-e.

Mit v ár az Qszi, budapesti vil ágbajnoks ágt ól, amelynek ön az egyik nagyk övete?

Kiv ál ó rendez ésre sz ám ítok, és azt gondolom, van k ét-h árom magyar birk óz ó, aki ott lehet majd a dobog ón. El égedett k ét-h árom arannyal és egy-k ét ez üsttel vagy bronz éremmel lenn ék. Megl átjuk, mit hoz az okt óber &

Szerz Q: Sinkovics Ferenc, Szencz D óraForr ás: <http://demokrata.hu/hir/sport/birkozas-faraoja>

Fot ók: Somfai S ándor/demokrata.hu